

Uptanisho na Tumaini

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Kol. 1:20–29, Efe. 5:27, Efe. 3:17, Rum. 8:18, Efe. 1:7–10, Efe. 3:3–6, Mit. 14:12.

Fungu la Kukariri: “Yeye asiyejua dhambi alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye” (2 Wakorintho 5:21).

Paolo anaendelea na mada ya upatanisho, ambayo iliangaziwa kwa uwazi sana katika Wakolosai 1:20 (*tazama Somo la 8, Alhamisi*). Hapo alielezea upeo wake wa ulimwengu mzima, wakati kinachofuata kinakuwa binafsi na cha mtu mmoja mmoja. Kwa njia ya kifo Chake msalabani, Yesu amekamilisha upatanisho kwa ajili ya kila mtu na kila kitu, hasa wanadamu, ambao walikuwa wametengwa na uzima wa Mungu kwa njia ya dhambi, lakini sasa wanaweza kupatanishwa Naye kwa imani.

Mchakato wa upatanisho wa mtu mmoja mmoja umefunuliwa katika kifungu cha juma hili. Kama ilivyo kwa nyanja ya ulimwengu wote, unatokea kwa njia ya kifo cha Kristo. Katika kiwango cha mtu mmoja mmoja, msalaba, mbali na kuwa ishara isiyotenda chochote, unakuwa ukweli wenyewe kutenda, upendo wa Mungu ukiwa unababilisha watu wanaposikia injili na kumpokea Kristo Mwenyewe, tumaini la utukufu.

Paulo pia anazungumzia “siri ile iliyofichwa tangu zamani zote na tangu vizazi vyote” (Kol. 1:26). Siri hii ni nini, na inasema nini kabla—kwa mtu mmoja mmoja na kwa ulimwengu wote? “Siri” hii inahusianaje na injili ambayo Paulo ameihubiri kwa shauku kubwa sana?

Mmepatanishwa Kutoka Katika Matendo Mabaya

Soma Wakolosai 1:21, 22. Paulo anadokeza nini kwa kurejelea kwake kufarikishwa na kuwa adui? Na ni nini matokeo ya mwisho yanayotarajiwa ya kifo cha Kristo (*tazama pia Efe. 5:27*)?

Paulo daima amemwelezea binadamu kuwa ni mbaya, angalau binadamu mbali na haki ya Kristo. Na ni nani leo, karibu miaka elfu mbili baadaye, angeweza kukanusha/kubishana na maoni hayo? Mtu fulani aliwahi kusema kwamba fundisho moja la Kikristo ambalo halihitaji kuchukuliwa kwa imani ni hali ya dhambi ya binadamu.

Hata hivyo, tangu kuingia kwa dhambi, Mungu amechukua hatua ya kutupatanisha, licha ya uovu wetu, na Yeye mwenyewe. Yaani, tangu mwanzo, Mungu amefanya kazi ya kutatua tatizo la dhambi, hata kama ufumbuzi ungeweza kupatikana tu katika kifo Chake msalabani.

Katika Bustani ya Edeni, Yeye alimwita Adamu, kazi Yake bora kabisa ya uumbaji, “Uko wapi?” (*Mwa. 3:9*). Na leo, Anaendelea kumtafuta kondoo Wake mmoja aliyeopotea—sisi. Anatutafuta mmoja baada ya mwingine. Ana mpango mkamilifu wa kutufikia, akitumia ahadi ya injili iliyotolewa katika hatua za mwanzo ya Mwanzo 3:15, akiweka uadui kati yetu na Shetani.

Wakati mwingine injili inafanywa kuwa ngumu na ya kinadharia kiasi kwamba inakosa maana ya kivitendo kwa maisha ya karne ya ishirini na moja. Lakini kwa kweli ni sahili sana na ya moja kwa moja.

Injili ina sehemu tatu:

Kwanza, kwa sababu hatuna uwezo wa kijiokoa, Yesu alikuja na kufa kwa ajili ya dhambi zetu. (*Tazama Rum. 5:6–8*)

Pili, kwa kukubali kifo Chake kama chetu kwa njia ya imani, toba, na ubatizo, tunahesabiwa haki na kuwekwa huru dhidi ya hukumu ya dhambi. (*Tazama Rum. 5:9–11; Rum. 6:6, 7*)

Tatu, maisha tunayoishi sasa ni matokeo ya kuunganishwa na Kristo, kupitia uzoefu uweza Wake Unaoumba upya, na kuishi Kwake ndani yetu. (*Tazama 2 Kor. 5:17–21, Gal. 2:20*)

Hizi si kwamba ni hatua au matukio tofauti. Zinaweza kutokea zote mara moja, mara tu tunapokuwa tayari kumpokea Yesu maishani mwetu. Na zinaweza kufanywa upya kila siku tunapojoitoa Kwake kila asubuhi. Bila kujali jinsi kila mmoja wetu alivyopata uzoefu wa kazi ya Kristo ya wokovu katika maisha yetu, msingi daima upo juu ya kifo cha Yesu. Hilo tunapaswa kukumbuka daima

Unapojitazama, tabia yako, na hali yako wa ndani kabisa, unachokiona kinakuambia nini kuhusu hitaji lako la msalaba?

Mkidumu Katika Ile Imani

Soma Wakolosai 1:23. Unadhani Paulo anamaanisha nini anaposema mkidumu hali “mmewekwa juu ya msingi, mkawa imara” katika imani? (*Tazama pia Kol. 2:5 na Efe. 3:17*).

Kuna aina nne tofauti za kauli za “ikiwa” katika Kiyunani, kila moja ikiwa na tofauti ndogo ndogo ya maana. Ile ambayo Wakolosai 1:23 inaanza nayo inachukulia kwamba hali hiyo ni kweli. Yaani, Paulo anawatia shime Wakolosai kwa wazo kwamba, kwa hakika, watadumu katika imani. Kama Paulo anavyoolezea hivi punde, tayari ameona ushahidi wa imani na uthabiti wao (*Kol. 2:5*). Hata hivyo, tumaini lao bado linategemea kudumu kwao katika njia ya imani waliyoingia.

Wazo hili la kuendelea ndiyo maana ya neno la Kiyunani linalotafsiriwa “dumu” (*Kol. 1:23*). Linatumika kwa waandishi na Mafarisayo walioendelea kudai kwa Yesu jibu la afanyweje mwanamke aliyekamatwa akizini (*Yn. 8:7*); pia kuhusu Petro akiendelea kugonga mlango baada ya Rhoda kuitambua sauti yake lakini aliuacha ukiwa umefungwa na kukimbilia ndani kuwaambia wengine (*Mdo. 12:16*). Pia linatumiwa na Paulo, ambaye anamtia moyo Timotheo kudumu kuwa mwaminifu kwa maagizo ya kimafundisho na kivitendo aliyyoyatoa (*1 Tim. 4:16*). Maana yake hapa inafanana isipokuwa kwamba inatumika kwa waumini kwa ujumla.

Kama tutakavyoona katika somo la juma lijalo, Paulo anao wasiwasi kwamba Wakolosai wanaweza kufuata njia za wokovu za kibinadamu badala ya kushika sana tumaini linalotolewa na injili (*tazama, kwa mfano, Kol. 2:8, 20–22*). Kirai “kuwekwa juu ya” kinamaanisha kuweka msingi thabiti wa imani na upendo unaotegemea Neno la Mungu (*tazama Mt. 7:25, Efe. 2:20, Efe. 3:17*).

Kuhusiana na wazo hili ni neno la Kiyunani linalotafsiriwa “imara,” likirejelea jengo lisiloweza kuondoshwa na, kwa kuongezea, Mkristo ambaye hawezi “kugeuzwa na kuliacha tumaini la Injili” (*Kol. 1:23*). Neno hilo hilo linatumika katika 1Wakorintho 15:58: “mwimarike, msitikisike, mkazidi sana kutenda kazi ya Bwana sikuzote, kwa kuwa mwajua ya kwamba taabu yenu siyo bure katika Bwana.”

Kinyume na imani iliyozoleka kwamba “ukipata wokovu, kamwe huwezi kuupoteza,” Paulo anasema jambo tofauti kabisa.

Uzoefu wako umekuwa nini kuhusu umuhimu wa kuendelea kutenda kazi imani? Yaani, kwa nini daima unapaswa kufanya uchaguzi wa makusudi wa kufanya hivyo? Nini kitatokea usipofanya hivyo?

Mpango wa Mungu wa Milele

Soma Wakolosai 1:24, 25. Paulo anasema nini kuhusu mateso yake kwa ajili ya Kristo?

Ingawa Paulo aliandika waraka kwa Wakolosai akiwa chini ya kifungo cha nyumbani huko Rumi, pengine mateso yake makubwa zaidi yalitokana na kutokuwa huru kufanya kazi kwa bidii toka eneo moja hadi lingine na nyumba kwa nyumba, kama alivyofanya hapo awali (*Mdo. 20:20*). Mateso haya (au taabu), ambayo Kristo alionya mapema dhidi yake (*Mt. 24:9, Yn. 16:33*), “si kitu kama utukufu ulc utakaofunuliwa kwetu” (*Rum. 8:18*). Huu ndiyo mtazamo mkubwa zaidi. Kama vile Paulo alivyowaandikia Wakristo wa Filipi, hivyo sasa kwa Wakolosai anafurahia mateso yake, ambayo ni kwa faida yao (*Kol. 1:24*).

Paulo anaweza kuwa gerezani, lakini “neno la Mungu halifungwi” (*2 Tim. 2:9*). Paulo alipokuwa katika kifungo hiki, nyaraka kwa Wafilipi, Waefeso na Filemoni pia ziliandikwa. Baada ya kuachiliwa kwake, Mungu alimvuvia kuandika ushauri muhimu unaopatikana katika 1 Timotheo na Tito. Kisha, wakati wa kifungo chake cha mwisho katika gereza la Rumi, aliandika 2 Timotheo. Kwa ufupi, miaka hii ya mwisho ilimpa Paulo fursa ya kuandika sehemu kubwa ya Agano Jipy, ambayo yumkini ilijumuisha Waebrania.

Mpango wa Mungu wa milele uliona kabla haya yote na zaidi. Neno la Kiyunani analotumia Paulo katika Wakolosai 1:25, kwa ujumla linatafsiriwa “uwakili,” ni oikonomia. Likitumiwa kwa namna yenye mipaka (*kama, kwa mfano, katika 1 Tim. 1:4*), linarejelea “njia ya Mungu ya kupangilia mambo.”—Luke Timothy Johnson, *The First and Second Letters to Timothy* (New York: Doubleday, 2001), uk. 164. Hiyo ingejumuisha utume wa Paulo. Lakini katika maana pana zaidi, linajumuisha yote aliyotoa Mungu katika mpango wa wokovu. Huduma ya Paulo, mitume wengine, na hatia manabii wa Agano la Kale (*Efe. 2:20, Efe. 3:5*), ikiwa ni pamoja na Musa, walikusudiwa “kutimiza neno la Mungu” (*Kol. 1:25*), yote yakihusiana na mpango huu wa kiungu.

Ingawa tutaichunguza kwa karibu zaidi mada hii katika somo la kesho, ni vyema katika hatua hii kuona kwamba Paulo alitambua huduma yake kama sehemu moja ndogo tu ya mpango wa kiungu mkubwa zaidi, wa muda mrefu ulioanza kutekelezwa “tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu” (*Mt. 13:35, Efe. 1:4*).

Fikiria juu ya maisha yako mwenyewe. Maamuzi unayofanya (makubwa na madogo) yanawezaje kupatana na mpango mkubwa wa Mungu? Je, tunaweza kujua kwa kweli kama uamuzi kwa kweli ni “mdogo”? Unawezaje kuwa na migawanyiko mikubwa zaidi itakayoonekana baadaye tu?

Siri ya Mungu Yafunuliwa

Soma Wakolosai 1:26, 27. Mara mbili Paulo anazungumzia “ile siri.” Siri gani?

Katika sehemu nyingine, Paulo anarejelea “siri ya Mungu,” ambayo ni kusudi la Mungu la milele “aliyoiazimu tangu milele, kwa utukufu wetu” (1 Kor. 2: 7) na kufunuliwa kupitia mpango wa wokovu. Petro anazungumzia ukweli huu kama kitu ambacho manabii walikitazamia na kwamba “malaika wanatamani kuyachungulia” (1 Pet. 1:10–12). Uliwekwa “kabla ya kuwekwa misingi ya dunia” (1 Pet. 1:20) na “iliyositirika tangu zamani za milele” (Rum. 16:25). Hata hivyo, kwa njia ya maisha, kifo na ufufuo wa Kristo, siri hii imefunuliwa (2 Kor. 3:14).

Rejea zifuatazo za siri ya Mungu zinaelezeaje vipengele mbalimbali vya mpango wa wokovu?

1. Efe. 1:7–10

2. Efe. 3:3–6

Hatimaye, “vitu vyote” mbinguni na duniani vitaunganishwa katika umoja kamili katika Kristo. Hili lilikuwa lengo la ombi la Kristo katika Yohana 17. Namna hili lingetokea hasa ilikuwa siri ambayo sasa imefunuliwa kwa njia ya injili.

Kwa nini Mungu angetupenda sana kiasi kwamba angemtoa Yesu, hazina ya mbinguni ya thamani mno, kwa ajili ya wokovu wetu, itakuwa mada tutakayojifunza milele zote. Lakini tunajua hili: Kristo “alikufa kwa ajili ya wote, ili walio hai wasiwe hai tena kwa ajili ya nafsi zao wenyewe, bali kwa ajili yake yeye aliyekufa akafufuka kwa ajili yao” (2 Kor. 5:15). Kwa hiyo, wote wanaomwamini Kristo, Wayahudi na watu wa Mataifa, wanashiriki sawa katika ahadi za Mungu kwa njia ya Injili na wameunganishwa pamoja katika mwili mmoja, yaani, kanisa.

“Kristo ndani yenu” (Kol. 1:27) inarejelea Kristo kukaa ndani ya moyo kwa imani (Efe. 3:17; linganisha Gal. 2:20). Muungano huu wa kiroho na Kristo unawawezesha waumini hata sasa “akatuketisha pamoja naye katika ulimwengu wa roho” (Efe. 2:6) na kuonja “nguvu za zamani zijazo” (Ebr. 6:5). Kupitia kuwepo kwa Kristo maishani mwetu, tayari anaanza kutuunganisha na mbingu. Ni injili itendayo kazi miyoni mwa waumini ambayo “inawastahilisha kupokea sehemu ya urithi wa watakatifu katika nuru” (Kol. 1:12).

Uweza wa Injili

Soma Wakolosai 1:28, 29. Paulo anakazia nini? Kwa nini unafikiri “kila mtu” inarudiwa mara tatu?

Mkazo wa mahubiri ya Paulo ulikuwa Kristo aliyesulubiwa (1 Kor. 1:23). Kulingana na Waefeso 5:27, kusudi la kafara ya Kristo ni ili “apate kujifetea Kanisa tukufu, lisilo na ila wala kunyanzi wala lo lote kama hayo; bali liwe takatifu lisilo na mawaa.” Kwa hivyo, lengo la mahubiri ya injili ya Paulo ni “kumleta kila mtu mtimilifu katika Kristo” (Kol. 1:28). Anafanya hivi kwa kufundisha na kuonya—kufundisha mambo mbalimbali yanayohusu mafundisho na desturi ya Kikristo (2 The. 2:15, 1 Tim. 4:11, 1 Tim. 5:7, Tit. 1:9) na kuonya kuhusu matokeo ya kuikataa injili na hatari za walimu wa uongo (Mdo. 20:29–31, Rum. 16:17).

Hivi ndivyo tunavyokua kuwa Wakristo wakomavu/watimilifu, kwa kuyapokea mafundisho na kuyatii maonyo ya Maandiko. Ukomavu/Utimilifu ni dhana muhimu. Wazazi wa mtoto mchanga husherehekea kila hatua muhimu—maneno ya kwanza, kujifunza kutembea na kujifunza kusoma. Ni mzazi yupi ambaye hatashtushwa ikiwa mtoto wake, baada ya miaka kadhaa, bado hawezi kutembea au kuzungumza? Ukuaji na maendeleo ni ya kawaida na yanayotarajiwa. Ndivyo ilivyo kwa maisha ya Kikristo.

Neno la Kiyunani lililotafsiriwa “mtimilifu” (*teleios*) linamaanisha mkamilifu na bila kasoro. Kupitia mchakato wa ukuaji wa Kikristo, tunafahamu sana kina cha sheria ya Mungu na kwamba matakwa yake ni “pana mno” (Zab. 119:96). Tunaelewa yanafika hadi katika “mawazo na makusudi ya moyo” (Ebr. 4:12).

Lakini tunapaswa kuwa waangalifu, ndiyo sababu Paulo alitumia neno “kuonya” katika Wakolosai 1:28. Njia “ionekanayo kuwa sawa. . . ni njia ya mauti” (Mithali 14:12). Utambuzi wa kiroho unatokana na ujuzi wa Neno la Mungu unaoongozwa na Roho. Mafundisho ya uongo kwa kawaida huwa na ukweli fulani lakini huongeza au kuondoa kitu katika kile Biblia inachosema (*tazama Isa. 8:20*). Mara nydingi hilo la mwisho hufaulu, ikiwa si kwa kutilia shaka moja kwa moja kile Mungu anachosema, basi angalau kwa kuhoji ikiwa kweli kinawezekana au ikiwa kinafaa katika kwa siku zetu. Ni lazima tuwe na busara kama nyoka lakini wapole kama hua linapokuja suala la kutambua ukweli wa mafundisho dhidi ya uongo.

Unaelewaje inachomaanisha kuwa “mtimilifu katika Kristo Yesu” (Kol. 1:28)? Ufahamu wa kile Yesu alichotimiza msalabani kwa ajili yetu unasa diaje katika kujua kile inachomaanisha kuwa “mtimilifu katika Kristo Yesu”?

Jifunze Zaidi: “Hatuna haki yetu sisi wenyewe tunayoweza kutumia kukidhi madai ya sheria ya Mungu. Lakini Kristo amefanya njia ya kuokoka kwa ajili yetu ... Ikiwa utajitoa Kwake, na kumkubali kama Mwokozi wako, basi, hata kama maisha yako yamekuwa ya dhambi kiasi gani, kwa ajili Yake unahesabiwa haki. Tabia ya Kristo inasimama badala ya tabia yako, na unapokelewa mbele za Mungu kana kwamba haujatenda dhambi.

“Zaidi ya haya, Kristo anabadilisha moyo. Anakaa moyoni mwako kwa imani. Unapaswa kudumisha uhusiano huu na Kristo kwa imani na kusalimisha daima mapenzi yako Kwake; na mradi utafanya hivi, atatenda kazi ndani yako, kutaka kwako na kutenda kwako, kwa kutimiza kusudi Lake jema. . . .

“Kwa hiyo hatuna chochote ndani yetu cha kujivunia. Hatuna sababu ya kijiinua. Sababu yetu pekee ya tumaini ni katika haki ya Kristo tunayopewa, na katika kile kinacholetwa na Roho Wake atendaye kazi ndani yetu na kupitia kwetu.”—Ellen G. White, *Steps to Christ*, uk. 62, 63.

“Nuru niliyopewa imekuwa yenyeye nguvu sana kiasi kwamba wengi wanetoka kwetu, waktililia maanani roho zipotoshazo na mafundisho ya mashetani. Bwana anayo shauku kwamba kila nafsi inayodai kuamini ukweli iwe na ujuzi wa kiakili wa kile kilicho kweli.”—Ellen G. White, *Evangelism*, uk. 363.

Maswali ya Kujadili:

- ① Soma tena fungu la kukariri: “Yeye asiyejua dhambi alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye” (*2 Kor. 5:21*). Hili linamaanisha nini? Inamaanisha nini kwamba Kristo alifanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, na hilo linapaswa kutusaidiaje kuelewa asili ya mbadala wa Msalaba? Pia, inamaanisha nini “kufanya kuwa haki ya Mungu katika Yeye”?
- ② Tafakari zaidi suala la “ukipata wokovu, kamwe huwezi kuupoteza,” ambalo Wakristo wengi wanaliamini. Kwa nini tunaamini kwamba hili ni fundisho la uongo? Linaleta hatari gani kwa mtu anayeamini hili? Tunawezaje, hata tunapokataa fundisho hilo, bado kuwa na uhakika wa wokovu?
- ③ “Umewekwa juu ya msingi, na umekuwa imara” (*Kol. 1:23*) kiai gani katika imani yako? Unajua vyema kiasi gani kile unachoamini na kwa nini unakiamini? Unaweza kufanya nini ili kujua vyema kile unachoamini? Na kwa nini ni muhimu sana kwamba “umewekwa juu ya msingi, na umekuwa imara” katika imani?